Fingrid Oyj:n ehdotus komission asetuksen (EU) 2016/1719 pitkän aikavälin kapasiteetin jakamista koskevien suuntaviivojen 30(6) artiklan mukaisista järjestelyistä

29.5.2026

Sisällys

1 Johdanto 3
2 Ehdotetun Markkinatakausjärjestelyn kuvaus 5
2.1 Markkinatakaus yleisesti johdannaismarkkinoilla 5
2.2 Yleistä Fingridin ehdottamasta Markkinatakausjärjestelystä 5
2.3 Järjestelyn asettamat vaatimukset Markkinatakausjärjestelyyn osallistuville markkinatakaajille 6
2.4 Markkinatakaajalle maksettavat korvaukset 7
2.5 Fingridin ja sähkön johdannaispörssien roolit 8
3 Perustelut 10
3.1 Lähtökohdat ja sääntelykehys 10
3.2 Vaihtoehtoisten ratkaisujen arviointi 11
3.3 Valitun Markkinatakausjärjestelyn yksityiskohtien perustelu 12
4 Ehdotetun Markkinatakausjärjestelyn toteutus 14
4.1 Markkinatakausjärjestelyn käyttöönoton edellytykset 14
4.2 Toteutusprosessi 14
4.3 Toteutusvaiheessa selvitettävät asiat 15
4.4 Epävarmuudet ja määräaikaisuus 16
Liite 1: Kompensaation laskentamenetelmä 17
i: Osto- ja myyntihintavälin muodostamiseen perustuva korvaus 17
ii: Toteutuneisiin kauppoihin perustuva korvaus 18

1 Johdanto

Energiaviraston päätöksessä 1.12.2025 (diaarinumero 2037/040000/2025) (myöhemmin ”Päätös”) todettiin FCA-suuntaviivojen (EU) 2016/1719 artiklaan 30(3) perustuen, ettei Suomen tarjousalueella ole riittäviä suojausmahdollisuuksia. Päätös velvoittaa Fingridin FCA-suuntaviivojen 30(5)(b) artiklan nojalla varmistamaan, että saataville annetaan muita alueiden välisiä pitkän aikavälin suojausinstrumentteja kuin siirto-oikeuksia sähkön tukkumarkkinoiden toiminnan tukemiseksi. Lisäksi Energiavirasto velvoittaa FCA-suuntaviivojen 30(6) artiklan mukaisesti Fingridin laatimaan ehdotuksen tarvittavista järjestelyistä ja toimittamaan sen Energiaviraston hyväksyttäviksi kuuden kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta.

Tässä asiakirjassa Fingrid esittää FCA-suuntaviivojen 30(6) artiklan mukaisen ehdotuksensa suojausmahdollisuuksien parantamiseksi Suomen tarjousalueella. Fingrid ehdottaa organisoiduilla johdannaismarkkinapaikoilla toimivien markkinatakaajien tukemiseen perustuvan järjestelyn käyttöönottoa (myöhemmin ”Markkinatakausjärjestely”), jonka tavoitteena on parantaa Suomen tarjousalueeseen liittyvien standardoitujen suojaustuotteiden likviditeettiä ja tukea johdannaismarkkinoiden toimivuutta. Fingridin arvion mukaan Markkinatakausjärjestely on tarkoituksenmukainen ja oikeasuhtainen keino parantaa suojaustuotteiden likviditeettiä ilman tarvetta puuttua olemassa olevaan markkinamalliin.

Ehdotus on laadittu siten, että se on yhteensopiva kantaverkonhaltijalle säädettyjen tehtävien ja toimivaltuuksien kanssa, eikä edellytä Fingridin osallistumista pitkän aikavälin suojausinstrumenttien kaupankäyntiin. Ehdotuksessa on kyse määräaikaisesta, rajatusta ja kohdennetusta järjestelystä, jolla tuetaan markkinoiden toimintaa voimassa olevan lainsäädännön sallimissa rajoissa. Ehdotetussa Markkinatakausjärjestelyssä Fingrid itse ei toimi markkinatakaajana, vaan huolehtii ehdotuksen valmistelusta ja toimeenpanosta sekä markkinatakaajille maksettavista korvauksista.

Ehdotus on jäsennelty seuraavasti. Luvussa 2 kuvataan ehdotettu Markkinatakausjärjestely, mukaan lukien markkinatakauksen perusperiaatteet, vaatimukset ja korvaukset markkinatakaajille sekä osapuolten roolit. Luvussa 3 esitetään ehdotetun ratkaisun keskeiset perustelut ja arvioidaan sen vaikutuksia. Luvussa 4 kuvataan ehdotetun järjestelyn toteutusprosessi. Ehdotukseen liittyviä yksityiskohtia täsmennetään toteutusvaiheessa. Ehdotuksessa esitetyt numeeriset arvot ovat suuntaa antavia ja niiden lopullinen taso määritetään toteutusvaiheessa.

Fingrid huomauttaa, että Fingrid on valittanut Päätöksestä markkinaoikeuteen 2.1.2026. Fingrid katsoo valituksessaan, ettei sitä olisi tullut velvoittaa toimittamaan

Päätöksessä määrättyä FCA-suuntaviivojen 30(6) artiklan mukaista ehdotusta hyväksyttäväksi ja että Päätös on tältä osin virheellinen. Koska markkinaoikeus ei ole kieltänyt tai keskeyttänyt välipäätöksessään (nro 80/2026) Energiaviraston antaman Päätöksen täytäntöönpanoa, Fingrid on velvoitettu toimittamaan FCA-suuntaviivojen 30(6) artiklan mukainen ehdotus Energiavirastolle käynnissä olevasta oikeusprosessista huolimatta.

Fingrid korostaa, että se pitää edelleen Päätöstä myös FCA-suuntaviivojen 30(6) artiklan mukaisen ehdotuksen toimittamista koskevan velvollisuuden osalta virheellisenä. Siten mitään tässä ehdotuksessa todettua ei tule miltään osin tulkita luopumisena niistä näkemyksistä, joita Fingrid on esittänyt vireillä olevassa Päätöstä koskevassa valitusasiassa MAO Dnro 3/2026.

2 Ehdotetun Markkinatakausjärjestelyn kuvaus

2.1 Markkinatakaus yleisesti johdannaismarkkinoilla

Markkinatakauksella (market making) tarkoitetaan järjestelyä, jossa yksi tai useampi nimetty markkinatakaaja sitoutuu tarjoamaan markkinoille jatkuvasti osto- ja myyntitarjouksia ennalta määritellyin ehdoin. Näihin ehtoihin kuuluu esimerkiksi vähimmäisvolyymit osto- ja myyntilaidoilla sekä velvoite tarjota edellä kuvatut volyymit ja hintaerot markkinapaikalle vähintään tiettyinä, ennalta sovittuina, ajanhetkinä. Markkinatakaajan tehtävänä on varmistaa, että markkinoilla on tarjolla vastapuolia kaupankäynnille vähintään ennalta määritellyissä kaupankäynti-ikkunoissa sekä tukea kaupankäynnin toteutumista ja hintasignaalin muodostumista myös tilanteissa, joissa kaupankäyntitarpeet ovat kiireellisiä tai markkinaehtoinen likviditeetti muuten vähäistä.

Markkinatakauksen keskeinen tavoite on parantaa suojausmahdollisuuksia ja lisätä johdannaismarkkinoiden likviditeettiä. Kapeammat hintavälit parantavat kaupankäynnin tehokkuutta ja parantavat hintojen ennustettavuutta, kun taas suuremmat vähimmäisvolyymit helpottavat positioiden muodostamista, sulkemista ja muuttamista. Säännöllisesti saatavilla oleva hintasignaali parantaa markkinoiden läpinäkyvyyttä ja tukee sekä nykyisten että uusien markkinaosapuolten toimintaa.

2.2 Yleistä Fingridin ehdottamasta Markkinatakausjärjestelystä

Fingrid ehdottaa kantaverkonhaltijan tukeman Markkinatakausjärjestelyn määräaikaista käyttöönottoa johdannaismarkkinoiden organisoiduilla markkinapaikoilla FCA-suuntaviivojen 30(6) mukaisena järjestelynä johdannaismarkkinan toiminnan tukemiseksi. Fingrid itse ei toimi markkinatakaajana, vaan osallistuu Markkinatakausjärjestelyn toimeenpanoon ja operointiin Energiaviraston vahvistamalla tavalla. Markkinatakausjärjestelyssä Fingrid tukee markkinatakaajina toimivia markkinaosapuolia taloudellisesti vastikkeena näille asetettujen velvoitteiden täyttämisestä johdannaismarkkinoilla. Markkinatakaajien tukeminen ei muuta johdannaismarkkinamallin perusrakennetta, vaan vahvistaa olemassa olevan markkinan toimivuutta.

Ehdotetussa Markkinatakausjärjestelyssä siihen mukaan valittujen vaatimukset täyttävien markkinatakaajien edellytetään toimivan yhdellä tai useammalla organisoiduilla markkinapaikalla, jossa kaupankäynnin kohteena ovat Suomen tarjousalueen aluehintafutuurit tai Suomen aluehinnan ja pohjoismaisen systeemihinnan väliset hintaerotuotteet (FI-EPAD). Tällä hetkellä Suomen tarjousalueeseen liittyviä johdannaistuotteita tarjoavat organisoiduista markkinapaikoista eli sähkön johdannaispörsseistä Euronext ja EEX, jolloin markkinatakaajilla on mahdollisuus toimia kummalla tahansa tai molemmilla näistä markkinapaikoista. Markkinatakausvelvoite kohdistuu näillä markkinapaikoille noteerattaviin seuraavan kuukauden, seuraavan kvartaalin ja seuraavan vuoden

tuotteisiin. Markkinatakausjärjestelyä voidaan tarvittaessa laajentaa kattamaan myös mahdolliset uudet organisoidut markkinapaikat, joissa käydään kauppaa Suomen tarjousalueeseen liittyvillä standardoiduilla johdannaistuotteilla. Tällä varmistetaan hintasuojaukseen Suomen tarjousalueella tarkoitettuja standardoituja johdannaistuotteita listaavien organisoitujen markkinapaikkojen tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu.

2.3 Järjestelyn asettamat vaatimukset Markkinatakausjärjestelyyn osallistuville markkinatakaajille

Ehdotetussa Markkinatakausjärjestelyssä markkinatakaajalle asetetaan minimivaatimuksia, jotka ovat välttämätön edellytys korvausten saamiseksi. Vähimmäisvaatimuksena on

- tarjota jokaisena arkipäivänä ennalta määritellyn kaupankäynti-ikkunan (esim. klo 15–16) aikana symmetriset osto- ja myyntitarjoukset seuraavan kuukauden, seuraavan kvartaalin ja seuraavan vuoden maturiteetin joko FI-EPAD tai Suomen aluehintatuotteelle;
- täyttää ennalta määritetty tarjouksen vähimmäisvolyymi (esim. 5 MW) kunkin maturiteetin tuotteessa.

Edellä mainittujen vähimmäisvaatimusvelvoitteiden noudattamista seurataan päivittäin ja arvioidaan kuukausittain. Fingrid vastaa suoritustiedon keräämisestä sähkön johdannaispörsseiltä ja kuukausittaisesta arvioinnista. Symmetrisillä osto- ja myyntitarjouksilla tarkoitetaan tarjouksia, joissa osto- ja myyntipuolelle tarjotaan yhtä suuri volyymi samaa tuotetta, jolloin markkinatoimijan on mahdollista käydä kauppaa tarvitsemaansa suuntaan. Markkinatakaajalle sallitaan rajattu määrä poikkeamia päivittäisistä velvoitteista ennalta määritellyissä rajoissa (esim. 4 päivää / kk). Velvoitteiden laiminlyönti useammin kuin sallittuna määränä poikkeamia johtaa siihen, ettei markkinatakaaja ole oikeutettu kyseisen kuukauden mukaiseen korvaukseen.

Mikäli kauppa toteutuu markkinatakaajan ilmoittamalla hinnalla, markkinatakaajalle myönnetään lyhyt, ennalta määritelty suoja-aika (esim. 5 min) ennen uusien hintatarjousten antamista ilman, että sitä katsotaan velvoitteiden rikkomiseksi. Mikäli markkinatakaaja toimii useammalla organisoidulla markkinapaikalla, Markkinatakausjärjestelyssä asetettujen vaatimusten täyttämiseksi riittää, että kunkin maturiteetin osalta velvoitteet täyttyvät vähintään yhdellä markkinapaikalla.

Markkinatakausjärjestelyssä solmitaan kolmikantasopimus (jäljempänä ”Sopimus”) kantaverkonhaltijan, sähkön johdannaispörssin ja markkinatakaajan välille, jossa sovitaan yksityiskohtaisesti markkinatakaajan velvoitteista, tarvittavan tiedon toimittamisesta johdannaispörssistä kantaverkonhaltijalle sekä korvausten maksamisesta markkinatakaajalle. Markkinatakausjärjestelyssä markkinatakaajana

toimivan markkinaosapuolen tulee sitoutua Sopimukseen. Sopimuspohja julkaistaan ja asetetaan kaikkien luettavaksi kantaverkonhaltijan verkkosivuille.

2.4 Markkinatakaajalle maksettavat korvaukset

Markkinatakaajalle maksettava korvaus määräytyy markkinatakaajan tarjoushintojen ja toteutuneen kaupankäyntivolyymin perusteella. Markkinatakaajille maksettavat korvaukset määräytyvät markkinatakaajien välisen suhteellisen suoriutumisen perusteella. Markkinatakaajille suoriutumisen perusteella kuukausittain maksettavien korvausten määräytymistä on kuvattu tarkemmin liitteessä 1.

Ehdotuksessa Markkinatakausjärjestelystä vuosittaisten markkinatakaajille maksettavien korvausten kokonaissumma on Fingridin ehdottama ja Energiaviraston hyväksymä ja siihen käytetään pullonkaulatuloja. Fingrid ehdottaa enintään 100 000 euron kuukausittaista ja enintään 1,2 miljoonan euron vuosittaista kokonaiskorvausta, joka rahoitettaisiin pullonkaulatuloista niiden käyttöä koskevan metodologian 3 artiklan 1 kohdan iii) alakohdan mukaisesti[1].

Markkinatakaajalle maksettava korvaus muodostuu kahdesta komponentista:

i. suoriutumisesta osto- ja myyntihintojen välisen eron muodostamisessa; sekä
ii. toteutuneesta kaupankäyntivolyymin määrästä.

Näiden komponenttien painoarvo on yhtä suuri, ja kumpikin muodostaa 50 prosenttia kokonaiskorvauksesta. Kunkin komponentin määräraha jaetaan kuukausittain markkinatakaajien kesken suhteellisen suoriutumisen perusteella. Suoriutumista arvioidaan samoilla kriteereillä riippumatta markkinapaikasta, eli FI-EPAD-tuotteet ja Suomen aluehintafutuuri käsitellään arvioinnissa yhtenä kokonaisuutena.

Korvausten määrittely	Korvausten osuus [%]	Enimmäiskorvaus per vuosi [k€]	Enimmäiskorvaus per kuukausi [k€]
i. Vaihteleva korvaus: suoriutuminen osto- ja myyntihintojen välisen eron muodostamisessa	50	600	50
ii. Vaihteleva korvaus: toteutuneesta kaupankäyntivolyy-mistä	50	600	50
Yhteensä	100	1 200	100

[1] ACERin päätös pullonkaulatulojen käyttöä koskevasta metodologiasta: Decision No 38/2020 of the European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators of 23 December 2020 on the methodology for the Use of Congestion Income for the purposes referred to in Article 19(2) of Regulation (EU) 2019/943 in accordance with Article 19(4) of Regulation (EU) 2019/943. Annex I: Methodology for the Use of Congestion Income according to Article 19(4) of Regulation (EU) 2019/943, Article 3(1)(iii).

Hintojen muodostamiseen perustuvassa komponentissa (i) arvioidaan markkinatakaajien asettamien osto- ja myyntitarjousten päivittäisiä hintavälejä (spread) ennalta määritellyn kaupankäynti-ikkunan aikana. Markkinatakaajat asetetaan paremmuusjärjestykseen kunkin tuotteen osalta tarjotun hintavälin perusteella (pienin hintaväli paras), ja kuukausitasolla suoriutuminen määritetään päivittäisten havaintojen perusteella muodostetun keskiarvon avulla.

Kaupankäyntivolyymiin perustuvassa komponentissa (ii) markkinatakaajan suoriutuminen suoriutumista tarkastelujaksolla arvioidaan sen oman toteutuneen kaupankäyntivolyymin ja kaikkien markkinatakaajien yhteenlaskettujen kaupankäyntivolyymien suhteen perusteella.

Jos markkinatakaaja toimii useammalla kuin yhdellä kaupankäyntialustalla, markkinatakaajien paras suoriutuminen otetaan huomioon. Suhteellisten osuuksien laskentamenetelmät on esitetty kummallekin komponentille tarkemmin liitteessä 1.

Markkinatakaajalle maksettavan kuukausikorvauksen edellytyksenä on vähimmäisvaatimusten täyttyminen. Mikäli markkinatakaaja ei yksittäisenä kuukautena täytä vähimmäisvaatimuksia, kyseiseltä kuukaudelta ei makseta korvausta. Markkinatakaajille toimitetaan kuukausittainen suoritusraportti. Korvaukset markkinatakaajille maksetaan neljännesvuosittain viimeistään 45 päivää kvartaalin päättymisen jälkeen sillä edellytyksellä, että Fingridillä on käytettävissä korvausten määrittämiseksi tarvittavat Sopimuksen mukaiset tiedot sähkön johdannaispörsseiltä.

2.5 Fingridin ja sähkön johdannaispörssien roolit

Sähkön johdannaispörssien rooli

Ehdotetussa Markkinatakausjärjestelyssä sähkön johdannaispörssit (EEX ja Euronext/Nord Pool) toimivat johdannaismarkkinoiden kaupankäyntialustoina, missä markkinatakaajat tekevät osto- ja myyntitarjouksensa.

Markkinatakausjärjestelyn toteuttaminen edellyttää Sopimusta kantaverkonhaltijan, markkinatakaajan ja johdannaispörssin välillä. Sopimuksessa sovitaan erityisesti markkinatakaajia koskevan kaupankäyntitiedon toimittamisesta kantaverkonhaltijalle, jotta markkinatakaajien suoriutumisen arviointi voidaan toteuttaa. Sopimuksessa vaadittavassa tiedonvaihdossa edellytetään markkinatakaajan tarjouksien volyymien sekä osto- ja myyntihintatietojen välittämistä jokaiselta päivältä ennalta määritetyn aikaikkunan ajalta (esim. klo 15–16) sekä markkinatakaajan toteutuneiden kauppojen kuukausittaisten kokonaisvolyymitietojen välittämistä. Tietojen toimittamisesta sovitaan tarkemmin Sopimuksessa, mutta lähtökohtaisesti tiedot on toimitettava kantaverkonhaltijalle 14 päivän kuluessa kuukauden päättymisestä.

Markkinatakaajan tulee olla johdannaispörssin hyväksymä markkinaosapuoli ja toimia sellaisessa roolissa, joka mahdollistaa johdannaisia koskevien tarjousten tekemisen pörssissä. Markkinatakaaja vastaa kahdenvälisesti suhteestaan pörssiin ja pörssin asettamien osallistumisehtojen täyttämisestä. Markkinatakaajan ja pörssin välinen sopimussuhde varmistetaan Sopimusta tehtäessä.

Sekä EEXillä että Euronext/Nord Poolilla on omat markkinatakausjärjestelynsä. Fingridin ehdottama Markkinatakausjärjestely täydentää näitä järjestelyjä ja vahvistaa organisoidun johdannaismarkkinan toimivuutta. Tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi markkinatakaajia tuetaan samoin edellytyksin riippumatta siitä, millä markkinapaikalla ne toimivat. Markkinatakaus kohdistuu Suomen tarjousalueeseen liittyviin tuotteisiin, eli joko FI-EPAD-tuotteeseen tai Suomen aluehintafutuuriin. Mikäli johdannaistuotteiden tarjonta kehittyy tai yhtenäistyy eri markkinapaikkojen välillä, Fingrid voi tarkastella kohdennettavia tuotteita uudelleen.

Kantaverkonhaltijan (Fingrid) rooli
Fingridin roolina Markkinatakausjärjestelyssä on toimia ohjelman toimeenpanevana tahona ja parantaa markkinaehtoisten suojaustuotteiden likviditeettiä ilman, että Fingrid osallistuu itse suojausinstrumenttien kauppaan tai ylläpitää kyseisten suojausinstrumenttien markkinapaikkaa. Fingridin tehtäviin kuuluvat Markkinatakausjärjestelyyn liittyvien sopimusten ja ehtojen laatiminen, markkinatakaajien korvausten maksaminen sekä Markkinatakausjärjestelyn toimivuuden seuranta ja arviointi.

3 Perustelut

3.1 Lähtökohdat ja sääntelykehys

Energiaviraston päätöksen mukaisesti Fingridin tehtävänä on varmistaa, että Suomen tarjousalueella on saatavilla muita alueiden välisiä pitkän aikavälin suojausinstrumentteja kuin siirto-oikeustuotteita FCA-suuntaviivojen 30(5)(b) artiklan mukaisesti. Suuntaviivat eivät aseta yksityiskohtaisempia vaatimuksia sille, millä tavalla tai millaisin instrumentein edellä mainittu velvoite tulee toteuttaa vaan jättävät Fingridille mahdollisuuden määrittää ehdotettavan ratkaisun sisältö ja ehdotuksen laajuus.

Fingrid on arvioinut erilaisia mahdollisia keinoja tukea johdannaismarkkinoiden toimivuutta ja päätynyt ehdottamaan tässä asiakirjassa kuvattua Markkinatakausjärjestelyä. Fingrid katsoo, että Markkinatakausjärjestely on tarkoituksenmukainen ja oikeasuhtainen markkinainterventio, joka voidaan toteuttaa ilman merkittävää häiriötä kilpailun toteutumiseen markkinoilla.

Markkinatakausjärjestelyn keskeinen tavoite on parantaa suojaustuotteiden likviditeettiä, hintasignaalin saatavuutta ja hinnanmuodostusta organisoiduilla markkinapaikoilla. Päivittäinen kaksisuuntainen hintanoteeraus, markkinatakaajien välinen kilpailu sekä vähimmäisvolyymivaatimukset tukevat aktiivista kaupankäyntiä ja alentavat markkinoille osallistumisen kynnystä. Johdonmukainen päivittäisen hintasignaalin saatavuus edesauttaa markkinaosapuolten riskienhallintaa myös tilanteissa, joissa varsinaista kaupankäyntiä ei juuri kyseisellä hetkellä tapahdu. Hintasignaalin saatavuus voi tukea myös kahdenvälistä kaupankäyntiä ja sen hinnanmuodostusta, jos kahdenvälisen kaupankäynnin markkinaosapuolet käyttävät organisoiduilla markkinapaikoilla muodostuneita hintoja hintareferenssinä.

Fingridin näkemyksen mukaan Markkinatakausjärjestely tukee FCA-suuntaviivojen tavoitetta tehokkaiden ja toimivien johdannaismarkkinoiden edistämisestä ilman merkittäviä kilpailua häiritseviä vaikutuksia ja säilyttäen kannusteet ja edellytykset johdannaismarkkinoiden markkinaehtoiselle kehittymiselle. Fingrid myös katsoo, että Markkinatakausjärjestely on eurooppalaisen lainsäädäntökehyksen mukainen ratkaisu johdannaismarkkinoiden likviditeetin lisäämiseksi. Tämä on nähtävissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/943[2] sähkön sisämarkkinoista 9 artiklan 8 kohdan sanamuodosta, jossa todetaan että ”*[j]os toimivaltainen sääntelyviranomainen katsoo, että markkinaosapuolilla ei ole riittävästi suojausmahdollisuuksia, se voi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin*

[2] Asetuksen (EU) 2019/943 9 artiklaan lisättiin vuonna 2024 tehdyssä muutoksessa nimenomaisesti maininta markkinatakaustoiminnasta yhtenä keinona termiinimarkkinoiden likviditeetin parantamiseksi, ks. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1747asetusten (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 muuttamisesta unionin sähkömarkkinoiden rakenteen parantamisen osalta, 2 artiklan 1 kohdan 6 alakohta.

2014/65/EU 67 artiklan mukaisesti nimettyjä toimivaltaisia viranomaisia kuultuaan, jos termiinimarkkinat koskevat mainitun direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määriteltyjä rahoitusvälineitä, vaatia sähköpörssejä tai siirtoverkonhaltijoita toteuttamaan lisätoimenpiteitä, kuten markkinatakaustoimintaa, termiinimarkkinoiden likviditeetin parantamiseksi.” Edellä esitetyn perusteella Fingrid katsoo Markkinatakausjärjestelyn olevan EU-sääntelyn mukainen toimenpide johdannaismarkkinoiden likviditeetin parantamiseksi edellyttäen, että Energiavirasto kuulee asiasta direktiivin 2014/65/EU mukaisesti nimettyä Suomen toimivaltaista viranomaista eli Finanssivalvontaa, eikä tässä kuulemisessa nouse esiin mitään sellaisia Markkinatakausjärjestelyyn liittyviä seikkoja, jotka muuttaisivat kantaverkonhaltijan asemaa suhteessa finanssilainsäädännön asettamiin velvoitteisiin.

3.2 Vaihtoehtoisten ratkaisujen arviointi

Fingrid on tarkastellut myös muita mahdollisia keinoja täyttää Energiaviraston asettama FCA-suuntaviivojen mukainen velvoite tukea sähkön tukkumarkkinoiden toimintaa muilla kuin siirto-oikeustuotteilla. Markkinatakauksen lisäksi muiksi mahdollisiksi ratkaisuksi on tunnistettu ratkaisut, jotka perustuvat kantaverkonhaltijoiden kaupankäyntiin finanssijohdannaistuotteilla. Esimerkki tällaisesta ratkaisusta ovat Ruotsin ja Norjan kantaverkonhaltijoiden maan sisäisillä tarjousaluerajoilla järjestämät EPAD-huutokaupat.

Kuten siirto-oikeustuotteillakin, kantaverkonhaltijoiden järjestämillä EPAD-tuotteiden huutokaupoilla voidaan vähentää tuotannon ja kulutuksen rakenteellisesta epäsymmetriasta aiheutuvaa kysynnän ja tarjonnan epätasapainoa johdannaismarkkinoilla. Esimerkiksi Pohjois-Ruotsin SE1 ja SE2 tarjousalueet ovat tuotantopainotteisia ja eteläiset alueet (SE4 ja SE3) taas kulutuspainotteisia. Suojausmahdollisuuksien lisäämiseksi kantaverkonhaltija voi lisätä kysyntää johdannaismarkkinoilla ostamalla ylituotantoalueen EPAD-tuotteita ja lisätä tarjontaa myymällä alituotantoalueen EPAD-tuotteita. Samalla kantaverkonhaltijoiden järjestämien EPAD-huutokauppojen on odotettu kasvattavan organisoidulla markkinapaikoilla käytävien EPAD-markkinoiden jatkuvan kaupankäynnin likviditeettiä ja parantavan siten päivittäisen kaupankäynnin suojausmahdollisuuksia.

Kantaverkonhaltijan näkökulmasta EPAD-tuotteiden huutokaupassa kantaverkonhaltijan on toimittava kauppojen osapuolena, jolloin tuotteiden huutokauppaaminen tuottaa kantaverkonhaltijalle position johdannaismarkkinoilla. Vakuusvaatimusten ja lisääntyneen hintavolatiliteetin takia EPAD-ratkaisujen kustannusvaikutuksen kantaverkonhaltijalle on arvioitu olevan jopa siirto-

oikeustuotteita suurempi[3], joilla voi olla kokonaisuudessaan negatiivisia vaikutuksia kantaverkkotoimintaan.

Fingrid katsoo, että Suomen tarjousalueen osalta perusteita EPAD-tuotteiden huutokauppaamiselle ei ole ja että EPAD-tuotteiden huutokauppoihin perustuvan järjestelyn kustannukset ja riskit ovat merkittävästi suuremmat kuin järjestelyllä mahdollisesti saavutettavat hyödyt. Tämä johtuu siitä, että Suomen markkinatilanne poikkeaa oleellisesti niistä pohjoismaisista tarjousalueista, joilla kantaverkonhaltijoiden EPAD-huutokaupat ovat käytössä: Suomessa ei ole vastaavanlaista rakenteellista tuotannon ja kulutuksen epäsymmetriaa kuin mitä esimerkiksi Ruotsin tarjousalueilla on.

Osana vaihtoehtoisten suojausratkaisujen tarkastelua, Fingrid on analysoinut jatkuvan kaupan likviditeettiä Ruotsissa ja Suomessa EPAD-huutokauppojen käyttöönoton jälkeen vuosina 2023–2026. Suomen tarjousalueella jatkuvan kaupankäynnin likviditeetti on kehittynyt samansuuntaisesti tai jopa paremmin kuin Ruotsissa, vaikka Suomen tarjousalueella ei ole ollut käytössä EPAD-huutokauppoja. Toisin sanoen EPAD-huutokauppojen ei ole havaittu vaikuttaneen toivotulla tavalla jatkuvan kaupan likviditeettiin Ruotsissa. Edellä esitetyn perusteella Fingrid katsoo, ettei EPAD-huutokauppoihin perustuva järjestely ole Suomessa tarkoituksenmukainen ja oikeasuhtainen ratkaisu.

3.3 Valitun Markkinatakausjärjestelyn yksityiskohtien perustelu

Ehdotetun Markkinatakausjärjestelyn tavoitteena on tukea johdannaismarkkinoiden likviditeettiä ja hinnanmuodostusta siten, että markkinaintervention mahdolliset kilpailua häiritsevät vaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Markkinatakausjärjestely on rakennettu yksinkertaiseksi ja määräaikaiseksi ja järjestelyn tarkoituksena on kerätä kokemuksia järjestelyn toimivuudesta johdannaismarkkinoiden tukemisessa ja mahdollistaa järjestelyn kehittäminen ja täsmentäminen myöhemmässä vaiheessa.

Markkinatakausjärjestelyn keskeisenä elementtinä on velvoite tarjota symmetriset osto- ja myyntitarjoukset. Kaksisuuntainen hintanoteeraus varmistaa, että markkinoilla on jatkuvasti saatavilla sekä ostoon että myyntiin liittyvä hintasignaali, mikä mahdollistaa kaupankäynnin toteuttamisen molempiin suuntiin silloin, kun markkinaosapuolilla on siihen tarvetta. Markkinatakauksen kohteeksi on valittu seuraavan kuukauden, kvartaalin ja vuoden maturiteetin Suomen aluehinnalta

[3] Sähkön tukkumarkkinoiden tukemisesta aiheutuvat kustannukset voivat kohota vuosittain kymmeniin miljooniin euroihin, jotka tarkoittavat ylimääräisiä kustannuksina Fingridille, mutta myös kaikille sähköverkon käyttäjille Suomessa. Esimerkiksi vuosina 2023, 2024 ja 2025 Suomen ja Viron välisistä finanssisiirto-oikeuksista aiheutuneet tappiot ovat olleet yhteensä 177 miljoonaa euroa, josta Fingridin osuus on puolet eli 88,5 miljoonaa euroa. Sähkön tukkumarkkinoiden tukemisesta aiheutuvat tappiot katetaan sähköasetuksen 19 artiklan mukaisilla pullonkaulatuloilla, jotka olisi muutoin käytettävä siirtokapasiteetin varmistamiseen, siirtoverkkoinvestointeihin tai verkkotariffien alentamiseen.

suojautumisen mahdollistavat tuotteet, koska niiden katsotaan olevan markkinaosapuolten suojaustarpeiden kannalta keskeisimpiä.

Ehdotetussa Markkinatakausjärjestelyssä markkinatakaajalle asetetut vähittäisvaatimukset kohdistuvat ennalta määriteltyyn kaupankäynti-ikkunaan, jonka tarkoituksena on varmistaa markkinan toimivuus ajankohtana, jolloin kaupankäynti on luonnollisesti aktiivista. Aikavälin sijoittuminen iltapäivään (esim. klo 15–16) mahdollistaa sen, että päivän aikana kertynyt informaatio sekä päivänsisäisen ja vuorokausimarkkinan kehitys on otettavissa huomioon hintanoteerauksessa. Yhden tunnin mittainen kaupankäynti-ikkuna edustaa tasapainoa riittävän likviditeetin varmistamisen ja markkinatakaajille asetettavien velvoitteiden kohtuullisuuden välillä.

Markkinatakaajille asetettu vähimmäisvolyymivaatimus (esim. 5 MW) mitoitetaan siten, että se mahdollistaa merkityksellisen kaupankäynnin ja suurempien positioiden hallinnan, mutta ei toisaalta aseta markkinatakaajille kohtuutonta riskitasoa. Markkinatakausjärjestelyn suunnittelussa on tarkasteltu myös mahdollisuutta asettaa enimmäishintaväli (spread) markkinatakaajien tarjoamille tarjouksille. Enimmäishintavälin määrittäminen on kuitenkin haastavaa, koska markkinatasapainoa vastaava hintaväli vaihtelee merkittävästi markkinatilanteen ja hintavolatiliteetin mukaan. Kiinteä hintaväliraja voisi tietyissä tilanteissa johtaa tehottomaan hinnoitteluun tai jopa markkinatakaajien vetäytymiseen markkinalta.

Ehdotetun Markkinatakausjärjestelyn suorituskyky perustuu pitkälti markkinatakaajien väliseen kilpailuun ja suhteelliseen suoriutumiseen absoluuttisten rajojen sijaan. Markkinatakaajat asetetaan keskinäiseen paremmuusjärjestykseen suoriutumisen perusteella, mikä kannustaa tarjoamaan mahdollisimman kilpailukykyisiä hintoja ja aktiivista kaupankäyntiä eri markkinatilanteissa. Näin ehdotettu Markkinatakausjärjestely mukautuu joustavasti markkinaolosuhteisiin ja säilyttää kannustavan rakenteen.

Kokonaisuutena Markkinatakausjärjestely perustuu pienimmän mahdollisen intervention periaatteeseen ja turvaa siten edellytyksiä kilpailun toimivuudelle ja markkinaehtoisille ratkaisuille sähkön johdannaismarkkinoilla Suomessa. Markkinatakausjärjestelyn kustannusten rajaaminen vuosittaiseen enimmäismäärään ja niiden kattaminen pullonkaulatuloilla varmistavat, etteivät johdannaismarkkinoiden tukemisesta aiheutuvia kustannuksia vyörytetä kohtuuttomasti Suomen kantaverkonkäyttäjille kantaverkkotariffien kautta. Markkinatakausjärjestelystä Fingridiin kohdistuva taloudellinen vaikutus ja riski on rajattu ja ennakoitava.

4 Ehdotetun Markkinatakausjärjestelyn toteutus

4.1 Markkinatakausjärjestelyn käyttöönoton edellytykset

Ehdotetun Markkinatakausjärjestelyn rahoitus perustuu pullonkaulatulojen käyttöön. Markkinatakausjärjestelyn käyttöönotto edellyttää, että Energiavirasto hyväksyy Fingridin ehdotuksen sekä pullonkaulatulojen käyttämisen Markkinatakausjärjestelyn rahoittamiseen. Lisäksi ennen käyttöönottoa Sopimusten Fingridin, markkinatakaajien ja sähkön johdannaispörssien välillä on oltava kunnossa tietojen saatavuuden ja toteutuksen arvioimisen mahdollistamiseksi.

Markkinatakausjärjestelyn käyttöönotto edellyttää, että ehdotettu järjestely ei laajenna sähkömarkkinalaissa ja EU-asetuksissa kantaverkonhaltijalle annettuja tehtäviä, eikä myöskään muuta kantaverkonhaltijan asemaa suhteessa finanssilainsäädännön asettamiin velvoitteisiin.

Markkinatakausjärjestelyn käyttöönoton edellytyksenä on, että järjestelyyn saadaan mukaan vähintään kaksi Markkinatakausjärjestelyssä markkinatakaajana toimivaa markkinaosapuolta. Järjestelyä ei aloiteta, jos toimijoita on vain yksi, sillä Markkinatakausjärjestelyn asetelman on oltava kilpailtu.

4.2 Toteutusprosessi

Ehdotetun Markkinatakausjärjestelyn implementointi tapahtuu vaiheittain ja läpinäkyvästi Fingridin toimiessa Markkinatakausjärjestelyn toimeenpanevana tahona. Implementointiprosessin tavoitteena on varmistaa, että ehdotettu Markkinatakausjärjestely on avoin, syrjimätön ja yhteensopiva siihen sovellettavan sääntelyn kanssa sekä käytännössä toteutettavissa sähkön johdannaispörssin, markkinatakaajien ja markkinaosapuolten näkökulmasta.

Markkinatakausjärjestelyyn hakeutuminen tapahtuu avoimen hakumenettelyn kautta. Potentiaalisilla markkinatakaajilla on mahdollisuus hakea järjestelyyn jatkuvalla haulla, johon tulevia hakemuksia käsitellään esimerkiksi kuukausittain. Fingrid määrittelee ja julkaisee tiedot hakuprosessista ja markkinatakaajille asetettavista vaatimuksista.

Markkinatakaajaksi hyväksymisen edellytyksenä on, että hakija täyttää sähkön johdannaispörssien asettamat vaatimukset markkinatakaajalle ja pystyy osoittamaan pörssikaupankäyntikelpoisuutensa Sopimusta laadittaessa. Hakijan on sitouduttava Markkinatakausjärjestelyn sääntöihin. Markkinatakaaja voi valita itse, missä johdannaispörssissä se toimii.

Fingrid solmii Markkinatakausjärjestelyä koskevat Sopimukset markkinatakaajien ja asianomaisten sähkön johdannaispörssien kanssa. Sopimuksissa määritellään markkinatakaajalle asetetut velvoitteet, korvausperiaatteet, raportointivaatimukset sekä Fingridin ja sähkön johdannaispörssien roolit. Sopimusten yksityiskohtainen

sisältö täsmennetään toteutusvaiheessa yhteistyössä osapuolten kanssa. Tavoitteena on laatia yhdenmukaiset Sopimukset riippumatta siitä, missä johdannaispörssissä Markkinatakausjärjestelyssä mukana oleva markkinatakaajat toimivat.

Fingridin ehdottama Markkinatakausjärjestely on FCA-suuntaviivojen 30(6) artiklan mukainen järjestely, joten se tulee implementoida kyseisen säännöksen mukaisesti viimeistään kuuden kuukauden kuluessa Energiaviraston antaman hyväksynnän jälkeen. Fingrid voi myös käyttää samassa säännöksessä asetettua mahdollisuutta pyytää implementoinnille lisäaikaa enintään kuuden kuukauden verran.

4.3 Toteutusvaiheessa selvitettävät asiat

Markkinatakausjärjestelyn yksityiskohtainen toteutus edellyttää teknisten, sopimuksellisten ja operatiivisten kysymysten täsmentämistä implementointivaiheessa. Tällä ei ole vaikutusta tässä asiakirjassa ehdotetun Markkinatakausjärjestelyn perusperiaatteisiin. Teknistä toteutusta koskevista yksityiskohdista sopiminen asianomaisten osapuolten kanssa on välttämätöntä ottaen huomioon, ettei vastaavanlaisen ehdotuksen toteutuksesta ole aikaisempaa kokemusta FCA-suuntaviivojen kontekstissa. Markkinatakausjärjestelyn sujuvan käyttöönoton varmistamiseksi ei ole tarkoituksenmukaista eikä mahdollistakaan määritellä kaikkia teknisiä yksityiskohtia vielä ehdotuksen laatimisvaiheessa.

Implementointivaiheessa selvitettäviin asioihin sisältyy lukuisten yksityiskohtien varmistaminen. Tässä ehdotuksessa mainitut esimerkinomaiset tarjousajat, volyymit ja muut vastaavat yksityiskohdat varmistuvat implementointivaiheessa.

Keskeinen selvitettävä kokonaisuus liittyy Sopimuksen yksityiskohtaiseen sisältöön. Implementointivaiheessa täsmennetään sopimuksiin mm. markkinatakaajan velvoitteet, raportointi, suoritusten seuranta, korvausmekanismit sekä mahdolliset seuraamukset velvoitteiden laiminlyönnistä. Tavoitteena on mahdollisimman yhtenäinen sopimusrakenne eri sähkön johdannaispörssien osalta, kuitenkin siten että pörssien toiminnalliset erityispiirteet voidaan tarvittaessa huomioida.

Lisäksi implementointivaiheessa määritellään tarkemmin Markkinatakausjärjestelyn käyttöönoton aikataulu, mukaan lukien hakuprosessi ja hakemusten käsittelytahti potentiaalisille markkinatakaajille sekä markkinatakausvelvoitteiden voimaantulo. Samassa yhteydessä täsmennetään käytännön menettelyt uusien markkinatakaajien hyväksymiseksi sekä järjestelystä poistumiseksi.

Implementointivaiheessa arvioidaan myös suoritusten seurannan ja raportoinnin käytännön toteutus yhteistyössä sähkön johdannaispörssien kanssa. Tämä sisältää muun muassa tarkemman tiedonkeruun, laskentamenetelmien sekä raportointiaikataulujen määrittelyn siten, että markkinatakausvelvoitteiden valvonta perustuu luotettavaan ja yhdenmukaiseen tietoon.

Mikäli Markkinatakausjärjestelyn käyttöönottoon ajoittuu sääntelyyn tai oikeudelliseen arviointiin liittyviä epävarmuuksia, Fingrid pidättää oikeuden vaiheistaa käyttöönottoa tai mukauttaa implementointia järjestelyn sääntelynmukaisuuden varmistamiseksi.

4.4 Epävarmuudet ja määräaikaisuus

Fingrid tiedostaa, että finanssimarkkinoiden likviditeetti organisoiduilla markkinapaikoilla ei ole kaikilta osin riittävää ja että Markkinatakausjärjestelyn todellista vaikutusta on mahdollista arvioida luotettavasti vasta implementoinnin jälkeen. Markkinatakausjärjestelyn arvioimiseksi kehitetään toteutusvaiheessa arviointikriteerit, joilla järjestelyn toimivuutta ja tavoitteiden saavuttamista voidaan arvioida. Tästä syystä ehdotettu markkinatakausjärjestely on määräaikainen ja kestää enintään seuraavaan FCA-suuntaviivojen 30(8) artiklan mukaiseen arvioinnista tehtävään päätökseen. Järjestelyn toimivuutta arvioidaan säännöllisesti ja järjestely voidaan lopettaa, jos sillä ei nähdä olevan toivottua vaikutusta likviditeettiin organisoiduilla johdannaismarkkinapaikoilla tai mikäli Markkinatakausjärjestelyyn osallistuvat markkinatakaajat laiminlyövät heille asetetut velvoitteensa. Järjestely voidaan myös keskeyttää, jos Markkinatakausjärjestelyyn osallistuvien markkinatakaajien määrä laskee alle kahteen.

Epätodennäköisessä tilanteessa, jossa pullonkaulatuloja ei ole riittävästi Markkinatakausjärjestelyn kustannusten kattamiseen, Markkinatakausjärjestelyn operatiivinen toiminta keskeytetään. Myös lainvoimainen ratkaisu Päätöstä koskevassa muutoksenhakuprosessissa voi johtaa järjestelyn keskeyttämiseen tai lopettamiseen.

Liite 1: Kompensaation laskentamenetelmä

Tässä liitteessä kuvataan Markkinatakausjärjestelyssä markkinatakaajina toimivien markkinaosapuolten korvausosuuksien laskentamenetelmä kahdelle komponentille:

i. hintojen muodostamiseen perustuva korvaus sekä;
ii. kaupankäyntivolyymiin perustuva korvaus.

Kummankin komponentin osalta markkinatakaajille määritetään suhteelliset osuudet, jotka määräävät markkinatakaajan kompensaatio-osuuden kokonaiskompensaatiosummasta. EPAD-tuote ja Suomen aluehintafutuuri käsitellään arvioinnissa yhtenä kokonaisuutena, eikä niiden välille tehdä erottelua. Annetut hintatarjoukset ja volyymit katsotaan siis keskenään vertailukelpoisiksi.

Korvausten maksamisen edellytyksenä on markkinatakaajalle asetettujen vähimmäisvaatimusten täyttyminen. Mikäli markkinatakaaja ei täytä vähimmäisvaatimuksia tarkastelukuukauden aikana, korvausta ei makseta kyseiseltä kuukaudelta. Vähimmäisvaatimusten täyttämistä arvioidaan vasta keskinäisen suhteellisen sijoittumisen arvioinnin jälkeen, joten laiminlyönti ei vaikuta sijoituksiin.

i: Osto- ja myyntihintavälin muodostamiseen perustuva korvaus

Markkinatakaajien suoriutumista arvioidaan päivittäin ennalta määritellyn kaupankäynti-ikkunan ajalta kunkin tarkasteltavan tuotteen osalta. Kullekin markkinatakaajalle määritetään päivittäinen spread (osto- ja myyntihintojen erotus) keskiarvona tarkastelutunnin yli. Mikäli markkinatakaaja on suorittanut kaupan (jolloin spread poistuu), markkinatakaajalla on esimerkiksi 5 minuuttia aikaa tarjota markkinalle uusi osto- ja myyntihinta. Aikana, jolloin markkinatakaajalla ei ole päivitettyä spreadia käytetään keskiarvon laskennassa spreadia ennen kaupan toteutumista. Mikäli markkinatakaaja toimii useammalla kaupankäyntialustalla, arvioinnissa käytetään markkinatakaajan tarjoamaa parasta (kapeinta) spreadia.

Markkinatakaajat asetetaan päivittäin paremmuusjärjestykseen jokaisessa tuotteessa siten, että pienin spread vastaa parasta sijoitusta. Mikäli kahden tai useamman markkinatakaajan spread on sama kahden desimaalin tarkkuudella, markkinatakaajille annetaan sama sijoitus. Tällöin seuraavaa sijoitusta ei jaeta. Päivittäinen sijoitus määräytyy eri maturiteettien spread-perusteisten sijoitusten keskiarvona.

Kuukausitasolla kukin markkinatakaaja asetetaan paremmuusjärjestyksen päivittäisten sijoitusten keskiarvon perusteella. Pienin kuukausikeskiarvo tarkoittaa parasta suoriutumista ja pienemmän kuukausikeskiarvon markkinatakaaja saa kuukausisijoituksen 1. Jos päivittäisten sijoitusten keskiarvo kuukaudessa on yhtä suuri, markkinatakaajat asetetaan samalle sijalle ja seuraavaa sijoitusta ei jaeta.

Suhteellinen osuus kuukausikompensaatiosta määritetään kullekin markkinatakaajalle yhtälöllä

$$s_i(N,r) = \frac{a^{r-1}}{\sum_{j=1}^{N} a^{j-1}},$$

jossa *N* on Markkinatakausjärjestelyn markkinatakaajien kokonaismäärä, *r* markkinatakaajan *i* sijoitus kuukausivertailussa, ja a vakio, jonka määrittää kompensaation jako-osuuden.

Markkinatakausjärjestelyssä ehdotetaan käytettävän vakion a arvoa a=0.73. Seuraavassa taulukossa on kuvattu markkinatakaajien jako-osuudet laskukaavaa käyttäen eri sijoituksilla ja eri markkinatakaajamäärillä (2–5) vakion a arvolla 0.73.

2 takaajaa		3 takaajaa		4 takaajaa		5 takaajaa	
Sija	Osuus	Sija	Osuus	Sija	Osuus	Sija	Osuus
1	0.58	1	0.44	1	0.38	1	0.34
2	0.42	2	0.32	2	0.27	2	0.25
		3	0.24	3	0.20	3	0.18
				4	0.15	4	0.13
						5	0.10

ii: Toteutuneisiin kauppoihin perustuva korvaus

Kaupankäyntivolyymiin perustuva korvaus määräytyy lineaarisesti markkinatakaajan toteuttaman kaupankäyntivolyymin perusteella. Kullekin markkinatakaajalle lasketaan tämän toteuttama kokonaiskaupankäyntivolyymi tarkastelukuukauden aikana. Eri maturiteetteja painotetaan kuitenkin volyymissa eri tavalla; kuukausituotteen volyymia painotetaan kertoimella 1, kvartaalituotteen kertoimella 1,5 ja vuosituotteen kertoimella 2,5. Volyymeja arvioitaessa käytetään yksikkönä megawattia (MW).

Markkinatakaajan suhteellinen osuus määräytyy kyseisen markkinatakaajan painotetun kaupankäyntivolyymin ja kaikkien markkinatakaajien yhteenlaskettujen painotettujen kaupankäyntivolyymin osamääränä, eli kaavalla

$$s_i = \frac{V_{i_M} + 1.5\,V_{i_Q} + 2.5\,V_{i_Y}}{\sum_{j=1}^{N}(V_{j_M} + 1.5\,V_{j_Q} + 2.5\,V_{j_Y})},$$ missä $V_{i_M}, V_{i_Q}, V_{i_Y}$ ovat markkinatakaajan *i* kuukauden aikana toteuttamat kuukausi- (M), kvartaali- (Q) ja vuosituotteiden (Y) volyymit. Vastaavasti yhtälön jakajana on summa kaikkien markkinatakaajien painotetuista volyymeista kuukauden aikana (*N* = markkinatakaajien lukumäärä).

Markkinatakaajaan volyymikompensaatio perustuu suoraan markkinatakaajan osuuteen ja jaettavaan kokonaissummaan. Jos markkinatakaaja ei käy kauppaa kuukauden aikana, volyymikompensaation määrä on nolla. Vastaavasti jos jokin markkinatakaaja toteuttaa jonakin kuukautena kaikki markkinatakaajien kanssa tehtävät kaupat, saa kyseinen markkinatakaaja koko volyymikompensaatiosumman.